

§ 504

Kaupunkiympäristölautakunnan vastaus kuntalaisaloitteeseen koskien puita ja vihreyttä Uudenmaankadulle

HEL 2024-010387 T 10 05 02

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti, että kuntalaisaloite ei johda välitömiin toimenpiteisiin tai erillisiin selvityksiin, vaan se huomioidaan Kampin alueellisessa liikennesuunnitelmassa yhtenä lähtöaineistona ja katsoo kuntalaisaloitteen loppuun käsitellyksi.

Lautakunta totesi, että alueellisen liikennesuunnitelman laatimisessa Uudenmaankadulle on tärkeä pyrkiä sijoittamaan puita, tai mikäli tämä ei ole jossain kohden mahdollista, niin muuta vihreää, esimerkiksi köynnöspylväitä.

Käsittely

Kaupunkiympäristölautakunta päätti käsitellä toimialajohtajan esityksen nro 11 kokouksen asiana nro 6.

Vastaehdotus:

Anni Sinnemäki: Lisätään päätösehdotuksen viimeiseksi kappaleeksi: "Lautakunta toteaa, että alueellisen liikennesuunnitelman laatimisessa Uudenmaankadulle on tärkeä pyrkiä sijoittamaan puita, tai mikäli tämä ei ole jossain kohden mahdollista, niin muuta vihreää, esimerkiksi köynnöspylväitä."

Kannattaja: Mia Haglund

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Anni Sinnemäen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Aleksi Kinnunen, liikenneinsinööri, puhelin: 09 310 52602
aleksi.kinnunen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Aloitteentekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää, että kuntalaisaloite ei johda välittömiin toimenpiteisiin tai erillisiin selvityksiin, vaan se huomioidaan Kampin alueellisessa liikennesuunnitelmassa yhtenä lähtöaineistona ja katsoo kuntalaisaloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Aloitteessa tuodaan esiin alueen kulttuurihistoriallisia ja arkkitehtonisia arvoja sekä kivijalkaliiketilojen runsautta, jonka johdosta kadulla on runsaasti jalankulkua ja oleskelua. Aloitteessa myös korostetaan läpiajoliikenteen aiheuttamaa haittaa kadun viihtyisyydelle, jota aloitteen mukaan voisi kompensoida katuvihreyttä lisäämällä. Aloitteessa esitetään Uudenmaankadulle, mieluiten koko kadun pituudelle mutta etenkin sen itäpäättyyn, istutettavaksi puita kuten Bulevardilla. Puusto voisi jatkua yhtenäisenä Diananpuistosta Sinebrychoffin puistoon.

Aloitetta on käsitelty alueellisen liikenneinsinöörin sekä muiden liikenne- ja katusuunnittelupalvelun ja ilmastoyksikön asiantuntijoiden toimesta.

Uudenmaankatu on pääverkkoon kuuluva alueellinen kokoojakatu. Kampin ja Punavuoren alueella on useita niin sanottuja 1,5-kaistaisia katuja, joilla on aiemmin mahtunut ajamaan kaksi autoa rinnakkain, mutta ajoneuvojen leveyden kasvamisen myötä katujen ajoradoista on tullut käytännössä leveähköjä yksikaistaisia. Koska tämä ei ole tehokasta katutilan käyttöä, kaupunki on myös tunnistanut kehittämistarpeen näiden katujen osalta.

Kaupungin liikenne- ja katusuunnittelupalvelu on laatinut vuodesta 2022 alkaen ydinkeskustan liikennejärjestelmäsuunnitelmaa, joka on poliittisessa käsittelyssä syksyn 2024 aikana. Suunnitelmassa pääverkon katuja luonnehditaan näin:

"Pääverkon kadut edustavat katutyypiltään ratkaisua, jossa jalankulku, pyöräliikenne ja autoliikenne on eroteltu toisistaan, ja ajoradan ylitykset tapahtuvat pääsääntöisesti liittymissä olevien suojateiden kautta. Kävely-ympäristön kehittäminen kohdistuu rakennusten kivijalasta jalkakäytävän reunaan ulottuvalle vyöhykkeelle, jossa yhteensovitetaan sujuvan jalankulun ja oleskelun tarpeet sekä luodaan kadun viihtyisyys vehrey-

dellä. Turvallisin ja sujuvin suojatiejärjestelyin vähennetään ajoradan estevaikutusta."

Aloitteessa esitetty katuvihreän lisääminen on tunnistettu keskeiseksi toimeksi pääverkon katujen viihtyisyyden parantamiseksi. Se on lisäksi tärkeä toimenpide, kun sopeudumme ilmastonmuutokseen kaupunkiympäristössä, koska katuvihreän avulla voidaan esimerkiksi hillitä lämpötilavaihteluja, sitoa ilman epäpuhtauksia ja tehostaa hulevesien hallintaa. Katuvihreän lisääminen edellyttää tilan osoittamista puille ja muille istutuksille, mikä käytännössä tarkoittaa ajoradoille varatun tilan kaventamista. Ajoratojen tilan kaventamisesta pääverkolla linjataan käsitellyssä olevassa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa seuraavasti:

"Alueellisten kokoojakatujen kaistamäärä rajataan liikenteellisten reunaehtoien salliessa yhteen ajokaistaan suuntaansa. Tällöin alueelliset kokoojakadut eivät houkuttele kantakaupungin läpiajoon, ja kadun estevaikutus pysyy kohtuullisena ympäristössä, jossa liikkuu erittäin runsaasti jalankulkijoita. Kaistajärjestelyjä koskevia muutoksia valmistellaan päätöksentekoon yksityiskohtaisempiin suunnitelmiin ja vaikutusarviointeihin perustuen."

Liikennejärjestelmäsuunnitelman hyväksynnän jälkeen kaupungin liikenne- ja katusuunnittelu alkaa valmistelemaan alueellisia liikennesuunnitelmia, joissa tarkastellaan kaupunginosan laajuisia kokonaisuuksia liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteiden saavuttamiseksi. Uudenmaankatu kuuluu Kampin alueellisen liikennesuunnitelman kokonaisuuteen, jonka valmistelun on alustavasti aikataulutettu käynnistyvän vuonna 2026.

Liikennejärjestelmäsuunnitelma ohjaa tarkistamaan muun muassa Uudenmaankadun kaistamäärää. Alueellisen liikennesuunnitelman puitteissa selvitetään, onko ajoradan kaventaminen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteiden mukaisesti mahdollista, jotta lisätilaa katuvihreyden lisäämiselle saadaan. Tässä tapauksessa kadusta laaditaan katusuunnitelma, jossa kadun tilankäyttö suunnitellaan yksityiskohtaisesti. Tämän vuoksi aloite ei johda välittömiin toimenpiteisiin tai erillisiin selvityksiin, vaan se huomioidaan Kampin alueellisessa liikennesuunnitelmassa yhtenä lähtöaineistona.

Kuntalaisaloite

"Puita ja vihreyttä Uudenmaankadulle

Uudenmaankatu (00120, Helsinki) on vilkkaasti liikennöity hieman alle 1 km mittainen pääosin yksisuuntainen lännestä itään vievä autoväylä Helsingin keskustan läpi. Katu alkaa lännestä Mallaskadun tietunnelistä, joka alittaa Sinebrychoffin puiston ja päättyy Kolmikulmaan Dianan-

puistoon. Mallaskadun tunneli valmistui 1969, minkä myötä Uudenmaankadun autoliikenne vilkastui Länsiväylä-ydin keskustakulkuuyhteyden vuoksi. Ainoa vastaavan yhteyden tarjoava katu on runsaspuinen ja eurooppalaishenkinen Bulevardi.

Uudenmaankadulla - etenkin sen itäpäässä - on useita kahviloita sekä baareja/bistroja/ravintoloita kesäkatuterasseineen, muttei yhtäkään puuta, ei lainkaan vehreyttä. Ilmakuvista myös nähdään, että Uudenmaankadun itäpäädyn rakennusten sisäpihat ovat lähes täysin puuttomia.

Uudenmaankadulla sijaitsee historiallisesti merkittäviä ja Museovirastonkin suojelemlia 1800-luvun lopun ja 1900-luvun alun arkkitehtuuria edustavia asuin- ja toimistotaloja, mm. Uudenmaankatu 13:n katurakennus, Otavan toimitalo (Uudenmaankatu 10), sekä useita vilkkaita yritysliiketoja (60-luvun Sanoma Oy:n rakennuttama liiketalo, Uudenmaan katu 16–22) sekä Islam-talo (Uudenmaankatu 20 / Fredrikinkatu 33).

Ehdotan, että Uudenmaankadulle, mieluiten koko kadun pituudelle mutta etenkin sen itäpäättyyn, istutetaan puita, kuten Bulevardilla. Puusto voisi jatkua yhtenäisenä Diananpuistosta Sinebrychoffin puistoon. Puiden istutuspaikat voi sijoittaa nykyisiin kadunvarsiparkkipaikoille varattuihin tiloihin, toiselle tai molemmiin puolin katua niin, että yhdensuuntainen liikenne säilyy mahdollisena ja sujuvana. Koska Uudenmaankadulla ei kulje raitiovaunuliikennettä ja liikenne on pääosin yhdensuuntaista, tila puustolle on helppo luoda ja mallia voi ottaa Bulevardista.

Uudenmaankadun prioriteetti saada varrelleen puita on nähdäkseni muita kantakaupungin katuja perustellumpi ja kiireellisempi juuri sen runsaan läpiajoautoliikenteen vuoksi.

Puut tuovat vehreyttä ja viileyttä Helsingin keskustan ytimen lävistävälle Uudenmaankadulle, mikä nostaa kahviloiden ja ravintoloiden katuviihtyvyyttä, sekä parantaa vilkkaasti autoliikennöidyn kadun ilmanlaatua ja Uudenmaankadun asukkaiden kotien ja yritysten työntekijöiden arki-ilmanlaatua. Puusto luo myös kaivattua vastapainoa Mallaskadun ankealle tunnelille, jonka läpi Uudenmaankadulle ajetaan.

Puiden istutus Uudenmaankadulle konkretisoisi 2020-luvun pohjoismaisten arvojen mukaista kaupunkisuunnittelua, joka huomioi sekä ihmisten asukashyvintia että tervettä luontoa ja ympäristöä: puut sitovat hiilidioksidia ja viilentävät kuumaa kantakaupungin ilmaa sekä tarjoavat varjoa ja vehreyttä ympäristönsä iloksi. Puut olisivat taloudellisesti maltillinen investointi mutta mullistaisivat Uudenmaankadun ilmeen ja viihtyisyyden täysin ankeasta autobaanasta eloisaksi ajanviettoja läpikulkuksiksi."

Toimivalta

Kuntalain 23 §:n mukaisen kunnan jäsenen aloitteen käsittelee se kunnan toimielin tai viranhaltija, jolla on toimivalta aloitteen tarkoittamassa asiassa (Hallituksen esitys eduskunnalle kuntalaiksi HE 268/2014).

Sovelletut säännökset

Kuntalaki 23 § ja 136 §.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Alexi Kinnunen, liikenneinsinööri, puhelin: 09 310 52602
aleksi.kinnunen(a)hel.fi

Oheismateriaali

1 Kunnan asukkaan aloite 30.7.2024, puita ja vihreyttä Uudenmaankadulle

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Aloitteentekijä

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano